

نگاهی به مسئله وکالت در نکاح

محمد رضا فاطمی

کارشناس ارشد حقوق جزا و جرم شناسی دانشگاه آزاد اسلامی زنجان

چکیده:

در برخی از کشورها عقد نکاح یا ازدواج یک موضوع کاملاً ارادی و شخصی تلقی شده است و اراده بر ازدواج حتماً باید توسط طرفین اعلام گردد. با این حال در مواردی مثل مسافرت، جنگ و یا مسائلی از این قبیل ممکن است که خود زن و مرد امکان حضور در مجلس عقد و ابراز اراده در نکاح را نداشته باشد. به همین دلیل لازم است تا شرایطی پیش بینی شود تا اینگونه اشخاص نیز فرصت لازم برای انعقاد عقد نکاح را داشته باشند و شخصی به نمایندگی و یا وکالت از آنها بتواند برای آنها عقد نکاح منعقد نماید. به همین مناسبت در این مقاله قصد داریم به بررسی موضوع وکالت در عقد نکاح یا ازدواج بپردازیم ابتدا به توضیح مفهوم وکالت در عقد نکاح پرداخته و سپس قلمرو وکالت در عقد نکاح و صور مختلف آن را مورد بررسی قرار خواهیم داد.

واژگان کلیدی: نکاح، وکالت، موکل، توکیل

در ماده ۶۵۶ قانون مدنی عقد وکالت را اینگونه تعریف می کند: وکالت عقدی است که در آن یکی از طرفین طرف دیگر را برای انجام کاری جانشین خود می سازد. همچنین در ماده ۶۵۶ قانون مدنی، قانونگذار، وکالت دهنده را مؤکل و کسی که وکالت را قبول می کند، وکیل مینامد.

بر اساس ماده ۶۶۶ قانون مدنی وکالت باید در اموری داده بشود که خود فرد توانایی انجام آن را داشته باشد یعنی در مواردی که خود فرد توانایی انجام کاری را ندارد نمی تواند به دیگری وکالت بدهد تا آن را انجام بدهد، همچنین حتی اگر خود فرد اهلیت آن را داشته باشد نمی تواند به کسانی مثل سفیه یا محجور یا

مجنون در معاملاتی که حق انجام آن را ندارند پس الف که خود دارای اهلیت برای انجام معامله نمی تواند به فرزند خود که صغیر است و فاقد اهلیت به استناد اهلیت خود به فرزندش در این معامله وکالت بدهد و این وکالت به دلیل فقدان اهلیت وکیل صحیح نیست. در فرهنگ عمید معنی نکاح به این شکل آمده است: نکاح مصدر عربی عقد زناشویی بستن عقد ازدواج زناشویی و در مقابل ازدواج هم آمده است: مصدر عربی جفت شدن، جفت گرفتن، زن گرفتن، شوهر کردن. (عمید، حسین ۱۳۸۸)